

PREZENTACJA RAPORTU Z EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ 2018/2019

Relacje rówieśnicze w klasie i szkole, czyli relacje które pomagają lub przeszkadzają w nauce.

CEL EWALUACJI

Ocena działań szkoły w zakresie tworzenia
środowiska sprzyjającego rozwijaniu się
relacji rówieśniczych

PYTANIA KLUCZOWE

- ✗ Jakie relacje panują pomiędzy uczniami w klasie?
- ✗ Czy w klasie tworzą się grupy wzajemnie rywalizujące, niechętne?
- ✗ Jak jest rozumiane koleżeństwo?
- ✗ Czy klasa jest zespołem zintegrowanym?
- ✗ Czy są osoby wykluczane z zespołu uczniowskiego?
- ✗ Jaki jest stosunek uczniów do wyróżniających się w nauce?
- ✗ Czy w klasie przestrzegane są ustalone zasady zachowania społecznego i jak jest postrzegane i oceniane ich nieprzestrzeganie.
- ✗ Jaki jest poziom akceptacji obecności uczniów niepełnosprawnych w klasie?

METODY BADAWCZE

- ✗ Analiza dzienników lekcyjnych
- ✗ Ankieta
- ✗ Wywiad

OPIS METOD BADAWCZYCH

- ✖ W dziennikach lekcyjnych analizowano uwagi uczniów oraz najważniejsze wydarzenia z życia klasy.
- ✖ Wywiad z psychologiem przeprowadzono pod kątem pytań kluczowych.

OPIS METOD BADAWCZYCH

- ✗ Ankieta – badanie typu CAWI
- ✗ Ankietę wypełniło 302 uczniów – 36%.
- ✗ Odpowiedziano na 33 pytania zamknięte i 16 pytań otwartych.
- ✗ Uczniowie wypełniali ankiety na swoich komórkach lub komputerach szkolnych, w obecności nauczycieli.

BADANIE TYPU CAWI

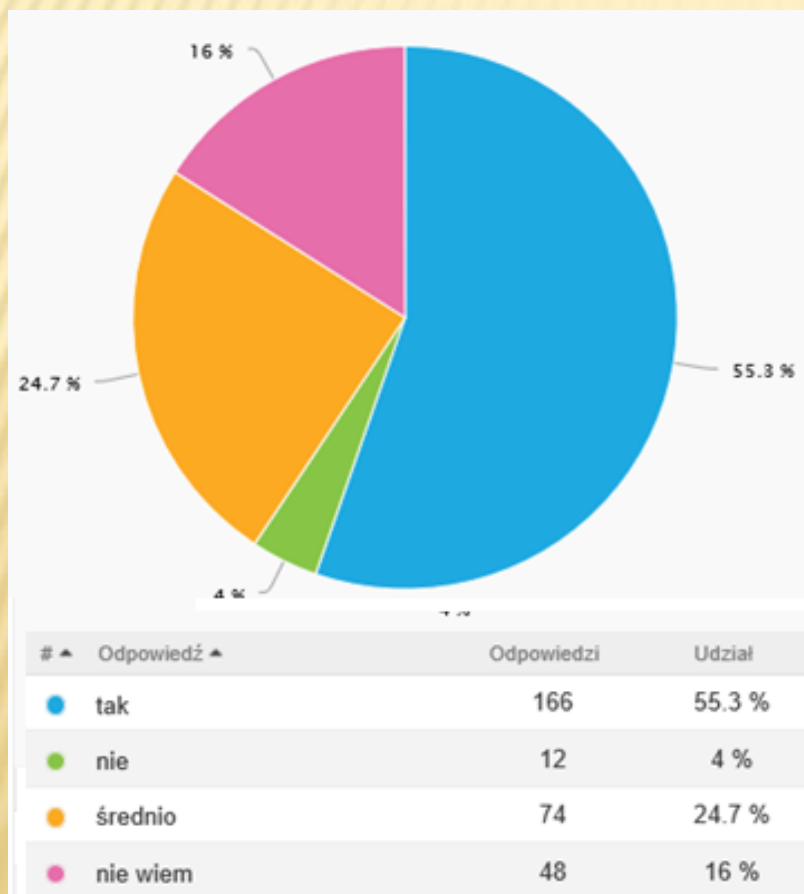
COMPUTER ASSISTED WEB INTERVIEWS

- ✗ Niższy koszt
- ✗ Oszczędność czasu na wszystkich etapach
- ✗ Możliwość wykonywania złożonych analiz
- ✗ Poczucie u ankietowanego większej anonimowości
– uczniowie w pytaniach otwartych napisali 12 tys. wyrazów -32 strony.
- ✗ Identyfikowanie i eliminacja szybko wypełnianych ankiet – „byle zaznaczyć”
- ✗ Potencjalne błędy, których mogliby dokonać badacze na poszczególnych etapach są niemalże wykluczone.

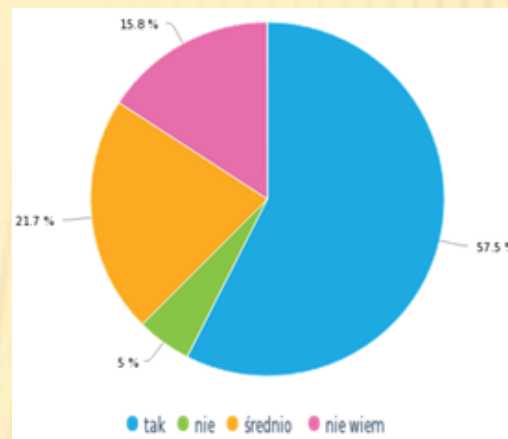
PRZYKŁADOWY WYNIK PIERWSZEGO PYTANIA

CZY JESTEŚ LUBIANY W KLASIE?

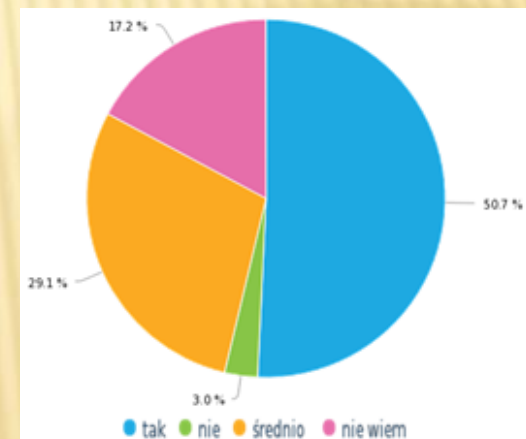
WYNIK DLA CAŁEJ SZKOŁY TAK 55%

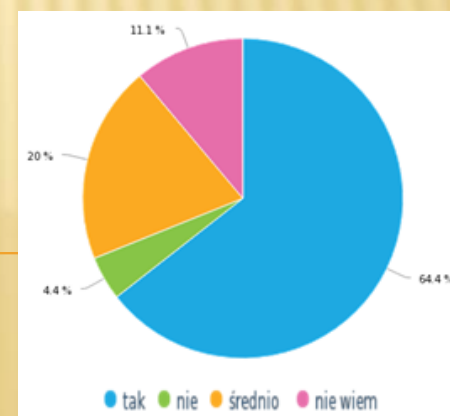
LICEUM TAK 58%

TECHNIKUM TAK 51%

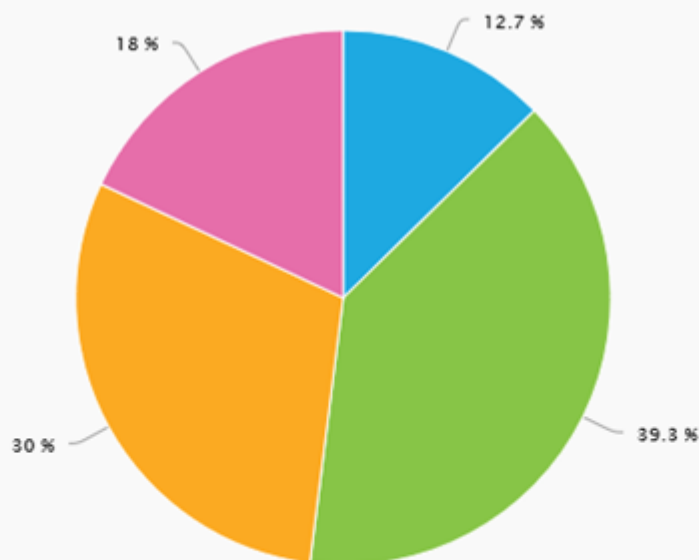

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA
I SZKOŁA BRANŻOWA 64%

POWÓD PODZIAŁU WYNIKÓW NA ODDZIAŁY

ANALIZA OGÓLNA ...

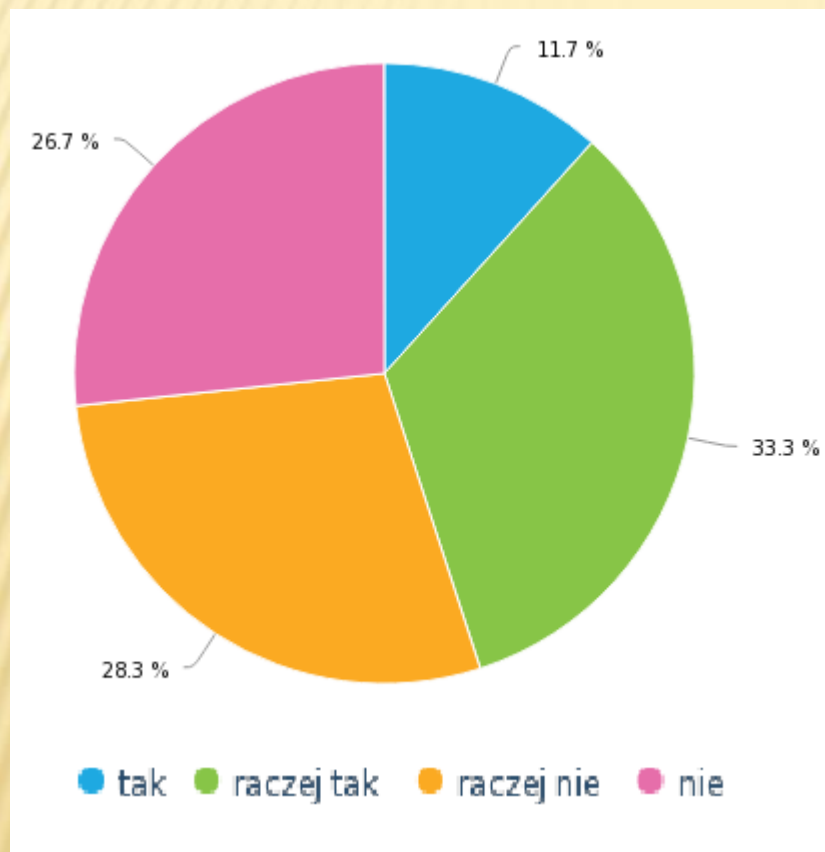

10. Czy chętnie uczęszczasz do szkoły ?

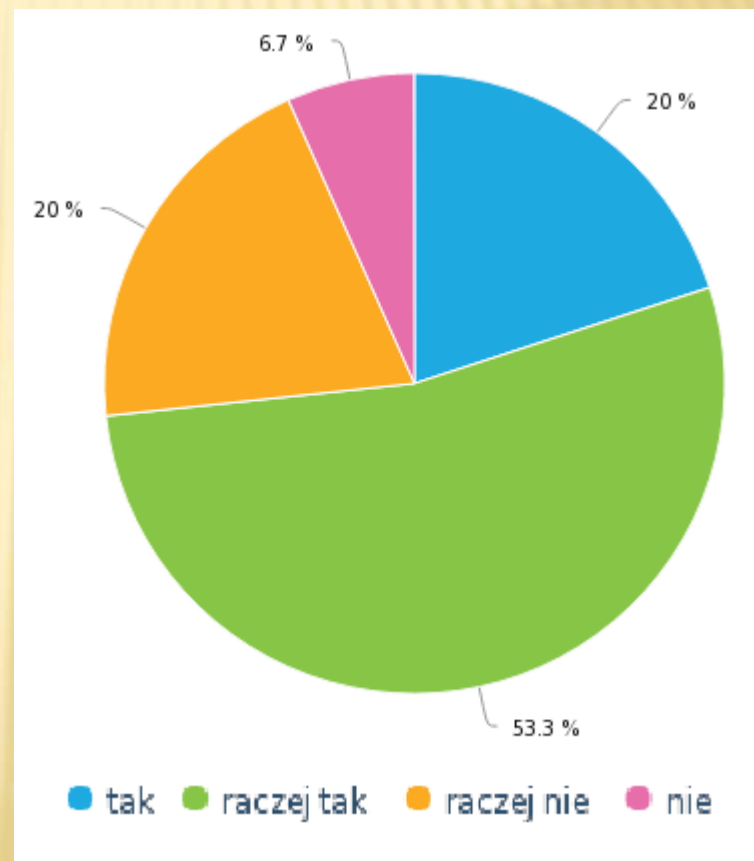
Ogólny wynik 10. pytania jest pozytywny: ponad połowa - 52% uczniów chętnie uczęszcza do szkoły?

ANALIZA WYNIKÓW Z PODZIAŁEM NA 3 TYPY SZKÓŁ

Czy chętnie uczęszczasz do szkoły

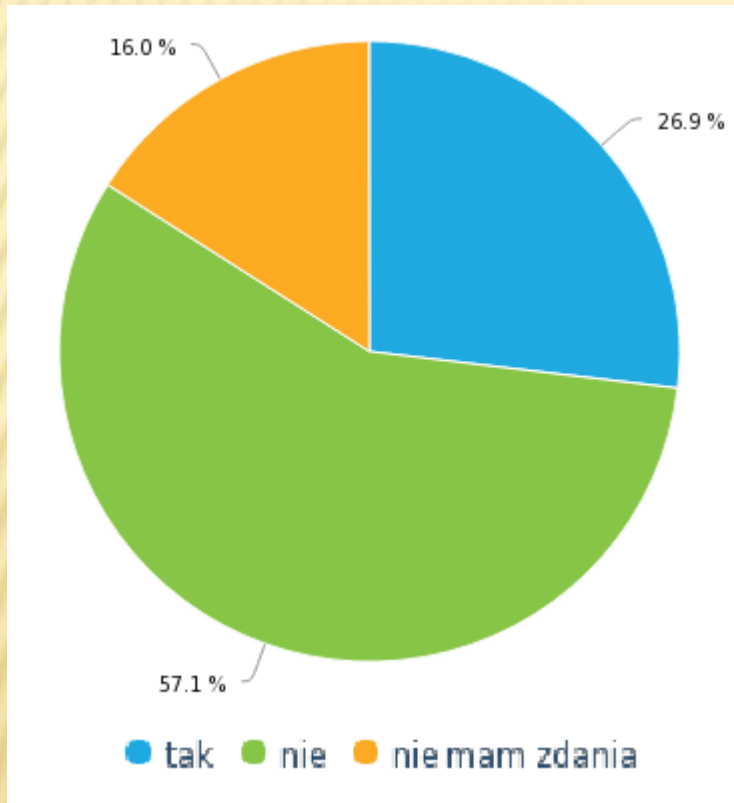

Liceum 45%

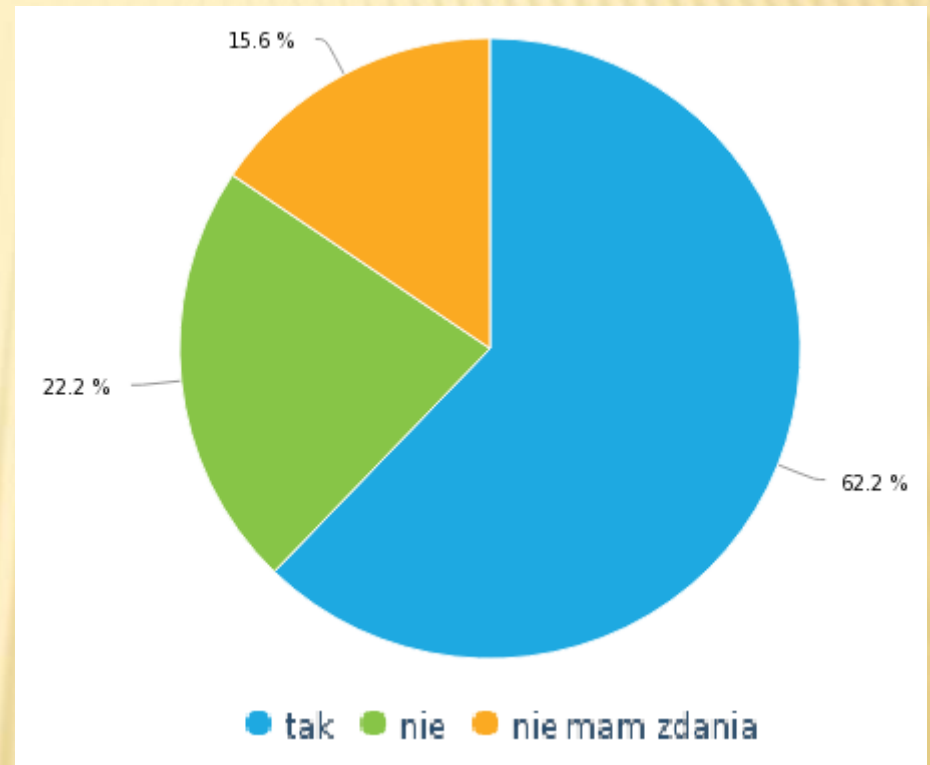

ZSZ, Szkoła branżowa 73,3%

CZY W TWOJEJ KLASIE NAUCZYCIELE RÓWNO TRAKTUJĄ KAŻDEGO UCZNIA?

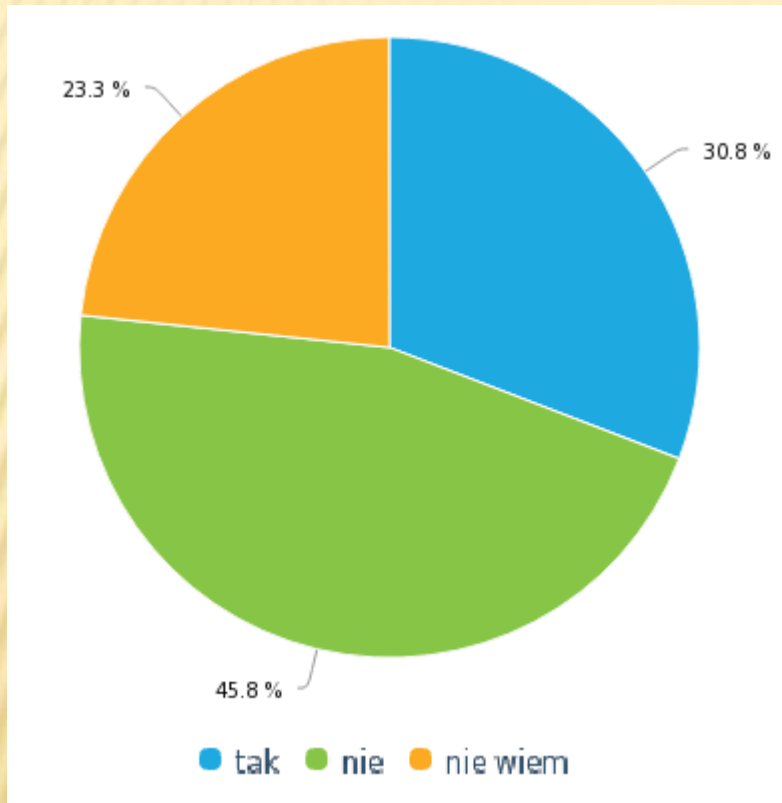

Liceum - TAK – 27%

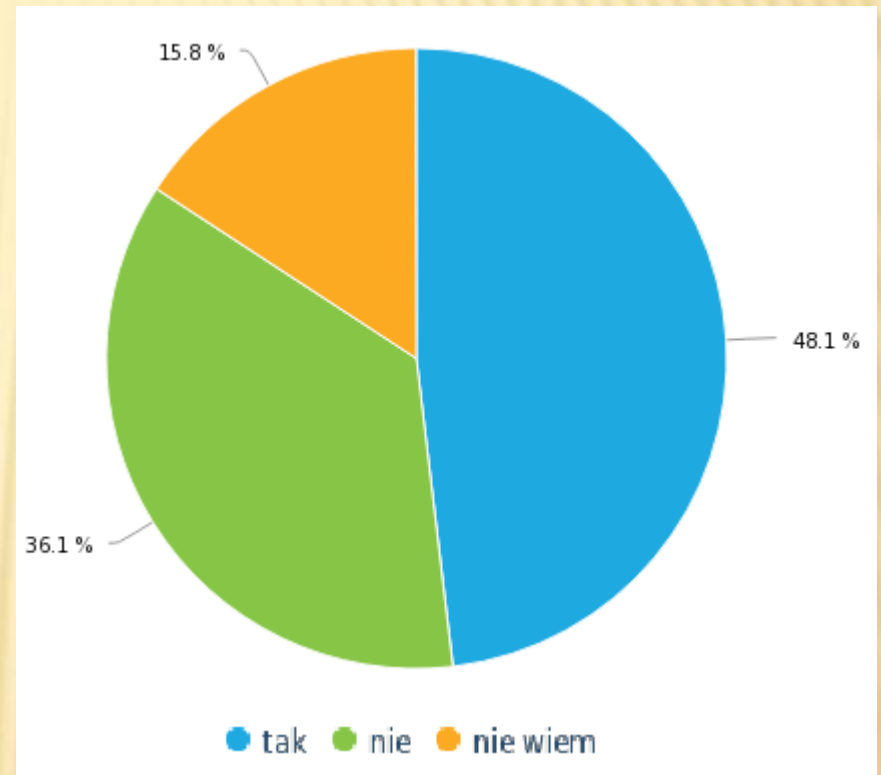

ZSZ, Szkoła branżowa – TAK – 62%

CZY ZNASZ OSOBY, KTÓRE SĄ PONIŻANE LUB OŚMIESZANE

Liceum – Tak – 31%

Technikum – Tak – 48%

WNIOSKI Z ANKIETY

- ✗ Jakie relacje panują pomiędzy uczniami w klasie?
- ✗ Czy w klasie tworzą się grupy wzajemnie rywalizujące, niechętne?
- ✗ Jak jest rozumiane koleżeństwo?
- ✗ Czy klasa jest zespołem zintegrowanym?
- ✗ Czy są osoby wykluczane z zespołu uczniowskiego?
- ✗ Jaki jest stosunek uczniów do wyróżniających się w nauce?
- ✗ Czy w klasie przestrzegane są ustalone zasady zachowania społecznego i jak jest postrzegane i oceniane ich nieprzestrzeganie.
- ✗ Jaki jest poziom akceptacji obecności uczniów niepełnosprawnych w klasie?

RELACJE MIĘDZY UCZNIAMI

- ✗ Uczniowie w większości czują się lubiani w szkole, chociaż z drugiej strony trochę ponad $1/3$ nie ma co do tego pewności. Ponad $3/4$ uczniów stwierdziło natomiast, że są lubiani w swojej grupie rówieśniczej. Sugeruje to, że $1/4$ uczniów czuje się lepiej w swojej grupie rówieśniczej niż w szkole lub klasie.
- ✗ Uczniowie w zdecydowanej większości mają zaufanych kolegów w szkole i swojej grupie rówieśniczej. Szkoła jest dobrym miejscem do zawierania znajomości i przyjaźni. Dla nielicznych, średnio co 16 osoby szkoła jest jedynym miejscem kontaktu ze znajomymi. Tyle samo osób stwierdziło również, że zdecydowanie potrzebuje wizyty u psychologa a co 6 osoba mogłaby skorzystać z takiej wizyty.

RELACJE – CO W NICH PRZESZKADZA

- ✗ Uczniowie są krytyczni względem swoich rówieśników. Ponad 80% kogoś nie lubi lub ich irytuje. Wśród 246 takich uczniów udzielono 220 odpowiedzi otwartych, które wskazywały powody niezadowolenia z drugiej osoby, najczęściej dotyczyły one charakteru i zachowania.

CZY LUBISZ SZKOŁĘ?

- ✗ Połowa uczniów chętnie uczęszcza do szkoły. Zdecydowanie najchętniej chcą uczęszczać do szkoły uczniowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej i Szkoły Branżowej gdzie jest to prawie $\frac{3}{4}$ uczniów. W Liceum wskaźnik ten jest najbardziej niekorzystny – ponad 55% uczniów niechętnie uczęszcza do szkoły.
- ✗ Zdecydowanie niekorzystnie wyszedł wskaźnik pokazujący chęć spędzania czasu w szkole po lekcjach. W Liceum i Technikum jest to co dziesiąty uczeń, natomiast w Zasadniczej Szkole Zawodowej i Szkole Branżowej prawie co czwarta osoba.

STRES W SZKOLE

PRZYCZYNA NIEZADOWOLENIA

- ✗ Znacząca część uczniów skarży się na stres w szkole i jest on w zdecydowanej większości wypadków wynikiem ilości materiału do nauczania i sprawdzianów. Świadczą o tym odpowiedzi na pytania otwarte i charakterystyczne rozłożenie odpowiedzi dla typów szkół. Dla 10% uczniów Liceum szkoła nie jest stresująca, w Technikum ten odsetek wynosi 33% a w Zasadniczej Szkole Zawodowej i Szkole Branżowej aż dla 67% uczniów szkoła nie wywołuje stresu.

CZY SĄ GRUPY WZAJEMNIE ZE SOBĄ RYWALIZUJĄCE ?

- ✗ Dane zebrane w ankietach nie wskazują by miały tworzyć się grupy wzajemnie rywalizujące, niechętne wobec siebie. Generalnie zdecydowana większość uczniów określa swoje relacje rówieśnicze jako pozytywne. Szczególnie charakterystyczna jest znacząca przewaga pozytywnego odbierania tych relacji w Zasadniczej Szkole Zawodowej i Szkole Branżowej ponad 95% względem pozostałych typów szkół – 80%.

JAK ODBIERASZ SZKOŁĘ JAKO MIEJSCE ?

- ✖ Szkoła jest przyjaznym miejscem dla uczniów. Zaledwie co 5 uczeń stwierdza, że unika w szkole jakiegoś miejsca, przy czym najczęściej są to toalety i sale lekcyjne, które kojarzą się z częstymi sprawdzianami i stresem. Taki sam odsetek uczniów stwierdza również, że spotkały ich przykrości ze strony kolegów.

JAK JEST ROZUMIANE KOLEŻEŃSTWO?

- ✗ Uczniowie w zdecydowanej większości są chętni do pomocy rówieśnikom w nauce oraz rozwiązywania różnorodnych problemów. Uczniowie Liceum wykazują wyraźnie większą chęć niesienia pomocy.
- ✗ Niepokoi sposób w jaki młodzież zadeklarowała sposób spędzania wolnego czasu z rówieśnikami. Niecała 1/3 respondentów stwierdziła że jest to spożywanie alkoholu. Prawie połowa osób spędza ten czas aktywnie organizując tzw. wypad na miasto. Co 8 uczeń najczęściej spotyka się z rówieśnikami na wspólnym graniu w gry komputerowe.

CZY KLASA JEST ZESPOŁEM ZINTEGROWANYM ?

- ✗ Klasy wykazują duży poziom zorganizowania i zgrania. Najwyższy poziom wskazali uczniowie Zespołu Szkół Zawodowych i Szkoły branżowej prawie 65% a najniżej Liceum – trochę ponad połowę ankietowanych. Najważniejszymi przyczynami braku organizacji jest skłonność do konfliktów, zwlekanie z podjęciem decyzji, brak tolerancji i chęci pójścia na kompromis. Uczniowie nie wykazują specjalnie chęci do osiągnięcia wyższego poziomu życia się i zrozumienia. Na pytanie otwarte co zrobić alby lepiej żyć się z kolegami najczęściej padały propozycje ognisk klasowych, wycieczek integracyjnych. Znacząca część uczniów nie ma jednak pomysłu i nie wie co można zrobić. Uczniowie deklarują także bardzo dużą chęć do wykonywania poleconego im zadania jakie mieliby wykonać w grupie. Tylko co piąty uczeń nie wykonałby go chętnie.

CZY SĄ OSOBY WYKLUCZONE Z ZESPOŁU UCZNIOWSKIEGO

- ✗ Uczniowie mają ambiwalentny stosunek co do tego czy zależy im na przynależności do grupy rówieśniczej. Odpowiedzi tak, nie i nie mam zdania rozłożyły się niemalże po równo. Wyraźnie większą potrzebę przynależności odczuwają uczniowie Liceum. W powiązanim pytaniu otwartym większość wypowiadała się pozytywnie o relacjach ale widać także liczne głosy osób zawiedzionych i zranionych.

PONIŻANE I OŚMIESZANE OSOBY?

- ✗ Odpowiedzi z ankiet mogą rysować niepokojący obraz w kwestii istnienia osób lub grup, które są poniżane, ośmieszane i grup które sprawiają problemy innym uczniom. 1/3 osób nie widzi lub nie doświadczyła tego problemu. Prawie połowa doświadczyła tego w przeszłości. Z jednej strony uczniowie samych siebie nie uważają za odizolowanych - 71%, z drugiej strony blisko 60% osób dostrzega osoby odizolowane w klasie. Zdecydowanie największy problem zauważa się w klasach Liceum, mniejszy w Technikum a najmniejszy w klasach Zespołu Szkół Zawodowych i Szkoły Branżowej.

JAKI JEST STOSUNEK UCZNIÓW DO WYRÓŻNIAJĄCYCH SIĘ W NAUCE

- ✗ W Zespole Szkół nie ma wyraźnego problemu uczniów, którzy rywalizowaliby między sobą w osiąganiu wyższych wyników w nauce, uczniowie nie uważają siebie za konkurencję.

POCZUCIE NIERÓWNEGO TRAKTOWANIA

- ✗ Istotnym problemem, szczególnie w Liceum i Technikum jest poczucie nierównego traktowania przez nauczycieli, gdzie odsetek uczniów odpowiadających negatywnie wyniósł 57% i 49%, natomiast w Zasadniczej Szkole Zawodowej i Szkole Branżowej tendencja jest odwrotna mianowicie 62% uważa że nauczyciele traktują uczniów równo. Wśród najczęstszych przyczyn nierównego traktowania jest faworyzowanie zdolniejszych uczniów oraz dziewcząt.

NIEPRAWIDŁOWE ZACHOWANIA?

- ✗ Znacząca większość uczniów ponad 60% nie dostrzega agresywnych i niewłaściwych zachowań w szkole. Osoby, które takie problemy zauważały wskazywały na palenie papierosów, agresje słowne, oczernianie, zdarzają się przypadki naruszeń godności w Internecie.
- ✗ Ponad połowa uczniów dostrzegła w klasie/szkole sytuacje konfliktowe. Wszyscy uczniowie wypowiedzieli się w pytaniu otwartym jak reagują w takich sytuacjach. W zdecydowanej większości wypadków uczniowie reagują, pomagają, stają w obronie słabszego próbują pogodzić strony, mniejsza część nie reaguje w takich sytuacjach – jest obojętna.

RELACJA UCZEŃ NAUCZYCIEL

- ✗ Wychowawcy i nauczyciele chętnie pomagają uczniom gdy zgłaszają się z jakimiś problemami. Przeciwnego zdania jest zaledwie 7% uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej i Szkoły Branżowej i około 25% uczniów pozostałych oddziałów.
- ✗ Uczniowie są asertywni. Zdecydowana większość potrafi odmówić w przypadkach gdy jest do czegoś zmuszana przez kolegów. Na lekcjach ponad $\frac{3}{4}$ uważa, że może otwarcie wyrażać swoje zdanie. Uczniowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej i Szkoły Branżowej wyrazili się najwyraźniej w ten sposób, następnie w kolejności jest Liceum. W Technikum co 3 uczeń uważa, że nie może otwarcie wyrażać swojego zdania.

AKCEPTACJA UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH W KLASIE?

- ✗ Uczniowie mają pozytywny stosunek do osób niepełnosprawnych. Służą pomocą. Wyraźniejszą chęć niesienia pomocy można zaobserwować w grupie Zasadniczej Szkoły Zawodowej i Szkoły Branżowej.

WYWIAD Z PEDAGOGIEM 1/4

- ✗ Z wywiadu przeprowadzonego z pedagogiem szkolnym wynika, że większość uczniów czuje się dobrze w swoich zespołach klasowych. Jednakże w poszczególnych klasach panują bardzo zróżnicowane relacje koleżeńskie. Zauważyć można, iż w klasach o profilach łączonych jest mniejsza integracja i widoczne są podziały na mniejsze grupy, wzajemnie ze sobą rywalizujące. Zdarza się, że dochodzi do konfliktów rówieśniczych, co nie sprzyja przyjaznej atmosferze pomiędzy uczniami. W niektórych klasach, zwłaszcza mniej licznych, panują bardzo dobre relacje rówieśnicze, uczniowie są zgrani, wzajemnie się wspierają i pomagają sobie.

WYWIAD Z PEDAGOGIEM 2/4

- ✗ Pedagog szkolny podkreśla, że w niektórych klasach tworzą się grupki, wzajemnie rywalizujące i niechętne. Problemy polegające na odrzucaniu i izolowaniu jednostki są rozwiązywane na bieżąco przez wychowawców i pedagoga szkolnego oraz psychologa.
- ✗ Uczniowie przez pojęcie koleżeństwo rozumieją przyjazne stosunki pomiędzy kolegami w klasie. Jest to dla nich forma relacji z innymi, która polega na wzajemnej sympatii. Uczniowie mają wspólne zainteresowania, miło spędzają czas w szkole i po lekcjach, wspierają się, pomagają sobie nawzajem, są dla siebie życzliwi, a przede wszystkim dobrze się ze sobą bawią.

WYWIAD Z PEDAGOGIEM 3/4

- ✗ Z wywiadu z pedagogiem szkolnym wynika, że większość klas to zespoły zintegrowane, które dobrze ze sobą funkcjonują. Uczniowie nie przeszkadzają sobie, potrafią wspólnie organizować uroczystości i imprezy klasowe. Starają się unikać konfliktów. W niektórych klasach dochodzi jednak do konfliktów, kłótni i incydentów.

WYWIAD Z PEDAGOGIEM 4/4

- ✗ W szkole zdarzają się przypadki wykluczenia osoby z zespołu klasowego, jednakże ma to charakter bardziej złożony i tkwi też w strukturze osobowościowej poszczególnych uczniów. Młodzież nie zawsze krytycznie ocenia zachowanie niezgodne z normami zachowań kulturalnych i społecznych. Z informacji uzyskanych od pedagoga szkolnego wynika, że uczniowie rozumieją potrzebę różnicowania wymagań edukacyjnych w przypadkach specjalnych potrzeb innych kolegów i koleżanek, uczniowie niepełnosprawni są akceptowani w zespołach klasowych.

ANALIZA DZIENNIKÓW LEKCYJNYCH

- ✗ W dziennikach lekcyjnych znajduje się bardzo niewiele uwag, które opisują relacje między uczniami. Najwięcej wpisów dotyczy zaangażowania uczniów w życie szkolne: organizowanie uroczystości szkolnych, pomoc nauczycielom. Najczęstszymi formami spędzania czasu, integrującymi uczniów są wyjazdy do kina. Najczęściej nieprzestrzeganie ustalonych zasad zachowania społecznego przejawia się w paleniu papierosów i agresji słownej.

REKOMENDACJE 1/4

1. Na godzinach wychowawczych należy wyraźniej podkreślać zagadnienia indywidualizowania wymagań i oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
2. Należy w procesie dydaktyczno-wychowawczym uwzględnić działania integrujące klasy. Uczniowie sugerują ogniska klasowe i wyjazdy integracyjne.
3. Na godzinach wychowawczych należy przeprowadzać zajęcia tłumaczące uczniom różnice między ludźmi, potrzebę tolerancji i wzajemnego szacunku.

REKOMENDACJE 2/4

4. Potrzebna jest większa dostępność do pedagoga i psychologa, wielu uczniów opisało swoje problemy i chęć rozmowy ze specjalistą. Należy zachęcać uczniów do tych spotkań.
5. Należy przeprowadzić lekcje wychowawcze na których poruszone będą kwestie radzenia sobie ze stresem. Strach przed sprawdzianami i natłokiem materiału jest głównym powodem nielubienia szkoły.
6. Należy przeprowadzić wśród uczniów ankietę badającą zapotrzebowanie na zajęcia dodatkowe.

REKOMENDACJE 3/4

7. Potrzebne jest pokazywanie uczniom różnych sposobów spędzania wolnego czasu i zagrożeń wynikające ze spożywania papierosów i alkoholu.
8. Należy zyskać zaufanie wśród uczniów, aby w pełni pomóc im w rozwiązywaniu trudnych sytuacji.
9. Zaangażować w działalność charytatywną lub wolontariatu młodzież z oddziałów Szkoły branżowej, którzy w badaniu wykazali się szczególną wrażliwością na drugiego człowieka.

REKOMENDACJE 4/4

10. Zwracanie bacznej uwagi na relacje między uczniami i dokonywanie stosownych zapisów w dzienniku lekcyjnym.
11. W Liceum i Technikum w sposób szczególny zwrócić uwagę na uzasadnianie ocen, tak by nie rodziło się w uczniach poczucie niesprawiedliwości i faworyzowania.
12. Zaangażować uczniów zdolnych do pomocy uczniom słabszym.

CZŁONKOWIE KOMISJI DS. EWALUACJI

- ✗ Paweł Zaranek – przewodniczący
- ✗ Karolina Żyła
- ✗ Weronika Glinkowska
- ✗ Marcin Olesiński
- ✗ Maciej Gielnik
- ✗ Mariusz Gruszecki